

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 24 september 2020

Agendapunt : 4.d

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Kader toezicht Besluit Bodemkwaliteit

Beslispunten :

1. Het Kader toezicht Besluit Bodemkwaliteit vast te stellen.

Aanleiding

In het voorjaar van 2017 is door de ODZOB een bijeenkomst over toezicht op het Besluit bodemkwaliteit (hierna: Bbk) georganiseerd voor alle gemeenten uit de ODZOB-regio. Door het AB van de ODZOB is bestuurlijk de wens uitgesproken om te komen tot een regionaal afgestemd uitvoeringsbeleid voor het Bbk. De gezamenlijke start in 2017 is gevolgd door een pilotproject in de zomer van 2018, waar regiogemeenten (werkgroep Bbk) en ODZOB samen invulling hebben gegeven aan toezicht op het Bbk. De wens van de werkgroep is meer risicogericht toezicht en eigen keuzes per gemeente. De werkgroep heeft recent haar werkzaamheden afgerond en heeft een notitie opgeleverd, het Kader toezicht Besluit Bodemkwaliteit.

Toelichting

Het Besluit Bodemkwaliteit geeft richting aan duurzaam bodembeheer. In dit besluit zijn kwaliteitseisen opgenomen voor bouwstoffen, grond en baggerspecie, wanneer deze op of in de bodem of in het oppervlaktewater worden toegepast. Het besluit kent een melding- en certificeringssysteem. Het besluit geeft de mogelijkheid om gericht toezicht te houden op de hele keten (van productie/ontgraving tot en met de toepassing).

Gemeenten (maar ook provincie) zijn bevoegd gezag als het gaat om toepassing van bouwstoffen, grond en baggerspecie op de landbodem. Het toezicht houden op deze toepassingen is een basistaak voor de omgevingsdienst.

In artikel 7.2 tweede lid van het Bor is bepaald dat de bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst gezamenlijk tot een of meerdere beleidsdocument komen voor de uitvoering en handhaving van de basistaken. De deelnemers:

- dragen gezamenlijk zorg voor een uniform uitvoeringsbeleid vanuit ieders individuele beleid;
- geven duidelijk aan welke doelen de omgevingsdienst moet halen;
- sturen bij (middels evaluatie).

Het uitvoeringsbeleid is gefundeerd en op basis van regels, kaders, analyse, technieken en werkwijzen. En het beleid is afgestemd en in samenhang met de toezichtsketen.

Het voorgestelde uitvoeringsbeleid kent een duur van drie jaar en bevat een standaardpakket/ ondergrens, dat een gemeente kan opplussen vanuit lokaal beleid. Belangrijkste punt in dit kader is de accentverschuiving van administratieve controle naar fysieke controle. Tevens is ook wederzijdse informatie-uitwisseling tussen de ODZOB en gemeenten een belangrijke pijler. De bedoeling is, dat het beleid in deze drie jaar wordt gemonitord en geëvalueerd op doelbereik, werkwijze en financiële impact.

Het kader is intern en extern afgestemd in verschillende overleggen. In het OGP van 18 juni jl. is het vertrouwen uitgesproken over dit kader.

Beoogd effect

De ervaringen uit de pilot (in 2018) en andere ervaringen uit de regio leren dat:

1. er wordt veel niet gemeld
2. wat wel gemeld wordt is vaak niet compleet
3. toepassingen voldoen soms niet aan het Bbk
4. de wijze van toezicht verschilt per bevoegd gezag
5. toepassers zijn niet goed bekend met de (lokale) regels
6. er is weinig zicht op de keten van grond- en baggerstromen.

Deze ervaringen geven richting aan het uitvoeringsbeleid:

1. door meldingen te controleren en feedback te geven worden nieuwe meldingen completer en stijgt de kennis bij toepassers
2. door meer vrije veldtoezicht zal de meldingsbereidheid toenemen
3. door meer ketentoezicht worden de kans op bewuste/berekende overtredingen verkleind en zal het naleefgedrag verder verbeteren.

Met het voorgestelde standaardpakket is de verwachting dat op deze punten verbeteringen te zien zijn en wordt er zoveel mogelijk gelijk speelveld voor alle toepassers van grond gecreëerd.

Argumenten en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

1.1 Dit uitvoeringskader is een wettelijke verplichting vanuit het Bor.

In artikel 7.2 tweede lid van het Bor is bepaald dat de bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst gezamenlijk tot een of meerdere beleidsdocumenten komen voor de uitvoering en handhaving van de basistaken. Individuele gemeenten hoeven dit uitvoeringsbeleid niet vast te stellen in hun college van B&W, omdat het beleid van individuele gemeenten niet wordt beïnvloedt en omdat het voorlopig budgetneutraal is.

1.2 Goed uitvoering geven aan toezicht op de naleving van het Besluit bodemkwaliteit draagt bij aan de bescherming van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem.

1. Het creëren van een zoveel mogelijk gelijk speelveld voor alle toepassers, die bedrijfsmatige activiteiten uitvoeren waarop het Besluit Bodemkwaliteit toeziet (Level Playing Field). Hiervoor wordt een gezamenlijke ondergrens in de regio geformuleerd.
2. Het effectief en efficiënt inzetten van het toezichthouden, door informatiegestuurd en risicogericht te gaan werken. Niet aantallen, maar resultaten staan voorop.
3. De resultaten van het toezicht op het Bbk in termen van naleefgedrag zijn input voor bijsturing van het toezichtprogramma Bbk.

- 1.3 *Er wordt een standaardpakket/ondergrens neergelegd in de regio. Een gemeente staat vrij om de ondergrens op te plussen, passend bij lokaal beleid. Lokaal (gemeentelijk) bodembeleid is/blijft onderdeel van locatie specifiek toezicht.*
1. Er vindt een accentverschuiving plaats van administratief toezicht naar fysiek en signaal/vrije veld toezicht.
 2. Werkzaamheden worden uitgevoerd conform de VTH-Kwaliteitscriteria, middels goede uniforme werkprocessen, werkinstructies en standaarden.
 3. Het uitvoeringsbeleid is toekomstbestendig in verband met de aankomende Omgevingswet.
 4. De focus is niet alleen de gemeentegrens, maar ook de regiogrens (wel rekening houdend met lokaal specifiek beleid). Dit betekent dat in de praktijk ook over de gemeentegrens wordt heen gekeken bij het oplossen van een probleem.
 5. Het uitvoeringsbeleid voor de invulling van het Regionaal Operationeel Kader (ROK) voor het onderdeel Bbk en toepassing is conform de Landelijke Handhaving Strategie (LHS).
- 1.4 *Het kader heeft een geldigheidsduur van 3 jaar en wordt gevolgd.*
1. De implementatiefase is een half jaar, incl. inrichting monitoring en evaluatie.
 2. Op basis van monitoring en evaluatie is (tussentijdse) bijstelling door de deelnemers mogelijk.
 3. Voor optimale inzet is het over en weer delen van bodeminformatie tussen gemeenten en ODZOB noodzakelijk.

Kanttekeningen en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

- 1.1 *Halen we bij gemeenten met een beperkt aantal meldingen ons doel?*
Als bij deze gemeenten maar 10% van de gevallen preventieve veldcontroles worden uitgevoerd, dan komt de toezichthouder nog nauwelijks buiten en zal het aantal meldingen niet hard stijgen. Bij de evaluatie zal moeten blijken of alles volgens plan is verlopen en of dat het doel is bereikt.
- 1.2 *De regionale opgave is indicatief.*
Het is indicatief, omdat de opgave conjunctuurgevoelig is en afhankelijk is van het slagen van voorgestane aanpak.

Financiën / Personeel

- Vooralsnog wordt uitgegaan van bestaande budgetten. Het ijkpunt is de begroting van 2020. In de bijlage van dit voorstel is het budget toezicht BBK totaal en per individuele gemeenten opgenomen. Uit de evaluatie van dit beleidskader zal moeten blijken of er inderdaad een beter naleefgedrag is en meer wordt gemeld. De financiële consequenties van dit verbeterde meldgedrag wordt eveneens bij de evaluatie in beeld gebracht en op basis daarvan kan het beleidskader worden aangepast.
- In het kader is opgenomen dat een gemeente de ondergrens kan opplussen (extra controles, voorlichting, registratie in BIS). Wanneer dit voorziene opplussen om extra inzet van de ODZOB vraagt, zal dit meerwerk jaarlijks vóóraf opgenomen moeten worden in het werkprogramma in overleg met de accountmanager. Bij onvoorziene omstandigheden/calamiteiten kan het gedurende het jaar het werkprogramma bijgesteld worden.
- Voor repressieve handhaving is geen regionale opgave gedaan, omdat dit buiten de scope van het kader valt. Op het moment dat een zaak een LHS-traject in gaat dan, wordt het intern overgedragen en daarvoor liggen andere afspraken. De inschatting is dat 20% van de toezichtsgevallen handhavingzaken worden, maar tot nu toe zijn 2-3 gevallen per jaar het

LHS-traject echt ingegaan. Veel wordt mondeling opgelost. Door te monitoren is dit goed te volgen.

- Keten-toezicht is onlosmakelijk verbonden met toezicht op het toepassen van grond. Het plan voor keten-toezicht wordt collectief ontwikkeld en de uitvoering van het plan wordt dan onderdeel voor de werkprogramma's voor gemeenten die willen aanhaken op het plan. De vormgeving van het plan valt echter niet onder de scope van dit kader en is in de regionale opgave dan ook niet opgenomen.
- De implementatiefase is inclusief het inrichten van monitoring en evaluatie. In deze fase zal een projectleider de implementatie van dit kader vormgeven en uitvoeren op basis van een implementatieplan, samen met het toezichtsteam en in samenspraak met de werkgroep Bbk. De implementatiewerkzaamheden omvatten aanpassen werkwijze/werkprocessen/systemen en inrichting monitoring/evaluatie. Deze fase duurt een half jaar (of zoveel eerder afgerond) en voor deze fase wordt 240 uur gerekend. Er is gezocht naar mogelijkheden van financiering van deze fase. Er is uitgekomen op financiering vanuit de reguliere algehele werkprogramma's van de gemeenten (om en nabij 12 uur per gemeente).
- Omdat generiek al veel informatie wordt verzameld, is de verwachting dat de monitoringskosten beperkt zullen zijn. Het inrichten van de monitoring/evaluatie zal in de implementatiefase plaatsvinden. De uitvoering van het ontwikkelde evaluatieplan wordt een onderdeel van Kadernota van 2023. De resultaten van deze evaluatie worden verwerkt in Kadernota 2024/2025.

Vervolg / Communicatie

- Start implementatiefase;
- Communicatie via de leden van het OGP, het Bodembrede regio-overleg en via de gebruikelijke communicatie-uitingen van de ODZOB.

Bijlagen:

- Overzicht budget toezicht Bbk in 2020 (in voorstel)
- Kader toezicht Besluit Bodemkwaliteit

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant;

Gezien voorgaand voorstel van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

BESLUIT

Het Kader toezicht Besluit Bodemkwaliteit vast te stellen.

Zo vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
d.d. 24 september 2020.

M.J. van Schuppen
Voorzitter

M.M.J.F. van der Ven
Plaatsvervangend secretaris

Bijlage overzicht budget/raming toezicht BBK 2020

Overigens is jaarlijks de realisatie gemiddeld twee keer hoger dan de raming.

gemeente	werkprogramma	onderdeel	uren	bedragen
Bladel	2020	2.04.13	60	5.820
Cranendonck	2020	2.04.01	60	5.460
Asten	2020	2.04.01	60	5.460
Bergeijk	2020	2.04.01	60	5.460
Best	2020	2.04.01	60	5.460
Eindhoven	2020	2.04.01	235	21.385
Deurne	2020	2.04.01	60	5.460
Heeze-Leende	2020	2.04.01	60	5.460
Geldrop-Mierlo	2020	2.04.01	60	5.460
Gemert-Bakel	2020	2.04.01	60	5.460
Eersel	2020	2.04.13	60	5.820
Nuenen	2020	2.04.01	60	5.460
Someren	2020	2.04.01	30	2.730
Oirschot	2020	2.04.13	60	5.820
Reusel-de Mierden	2020	2.04.13	60	5.820
Valkenswaard	2020	2.04.01	60	5.460
Son en Breugel	2020	2.04.01	60	5.460
Waalre	2020	2.04.01	40	3.640
Veldhoven	2020	2.04.01	60	5.460
Helmond**	2020	2.04.09	360	34.920
Laarbeek	2020	2.04.01	60	5.460
				156.935

**=*specifieke opdracht bruin, 1080 uur (104.760,=) waarvan ca 360 uur besteed wordt aan toezicht Bbk*